

Tárgytematika / Course Description

Tanulási képességek fejlesztése

AKLB_TTTM018

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Kövecsesné dr. Gősi Viktória

Félév / Semester: 2023/24/2

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy oktatásának célja

Célunk, hogy a hallgató megismerje azokat a fejlesztendő képességeket, melyek az eredményes tanuláshoz szükségesek. Meghatározó intenciónk, hogy az önálló tanulás képességeinek fejlesztését is szem előtt tartva tanulásmódszertani ismeretekkel tegyük teljessé a leendő szociálpedagógusok pedagógiai felkészültségét.

Követelmények, kompetenciák

A hallgató számára tudatossá váljanak azok a feltételek, melyek hozzájárulnak a hatékony tanulás-tanítás megteremtéséhez. Képessé váljon a gyakorlati munkában konvertálni az e tárgykörben szerzett elméleti ismereteit.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A tárgy tananyag tartalma

A tanulás értelmezése a 21. században.

A hatékony iskolai tanulás-tanítás feltételei.

Motiváció, a tanuláshoz, az iskolához való pozitív viszony kialakítása.

A helyes tanulási szokások kialakítása (a tanulásra alkalmas állapot külső és belső feltételei, helyes tanulási szokások kondicionálása, a tanulás tervezése).

A tanulási stratégiák hatékony alkalmazásának módszerei.

Iskolai tanulási-tanítási képességek fejlesztése.

Korszerű technikák a tanulási képességek szolgálatában.

Megújulás a pedagógus módszertani kultúrájában.

A stressz, a szorongás legyőzése. /A vizsga, vizsgadruk kezelésé.

Tanulási módszerek, eljárások, technikák (információ-, és szövegfeldolgozási módszerek, szóbeli-, és írásbeli kommunikáció, memorizálás)

Megváltozott tanulói-tanári szerepek, a digitális nemzedék.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Számonkérési és értékelési rendszer

A félév tanulmányozása évközi jeggyel zárul.

Követelmények, feladatok

- Tájékozódás a szakirodalomban, illetve a pedagógiai szaksajtóban.
- Egy játék bemutatása, majd a hangsúlyt arra helyezve, hogy milyen pedagógiai-/tanulási képességet fejlesztő hatása van az adott játéknak. (pl. emlékezetet, figyelmet, beszédet, gondolkodást fejlesztő, stb..) (1-2 oldal)
- Egy téma kiválasztása a tanulási képességek témaköréből (segítenek a fentebb megadott témakörök, s irodalmak), s feldolgozása PDF dokumentumban, a megfelelő hivatkozásokkal. (min. 4-5 oldal).
- Kurzusunk témájában egy szabadon választott tanulmány, sajtótermék elemző bemutatása. (Kérném, hogy lehetőség szerint próbáljanak szakmunkákat, cikkeket felkutatni, online keresni, az általam megadott irodalmakat kiindulópontként kezelni.)

Ez a feladat nem „tartalmi kivonatolás”-t jelent, hanem számba kell venni, hogy a szerző mire keresi a tanulmányban a választ, s milyen válasz(okhoz) jutott. Célszerű a szöveg olvasása nyomán az elméleti és gyakorlati összefüggéseket párhuzamba állítani, majd következtetéseket, összegző gondolatokat megfogalmazni, a szerző, ill. saját olvasatunk révén. (3-4 oldal)

- A gyakorlati feladatokhoz kapcsolódóan a konzultációk minimum 60%-án a megjelenés, aktív részvétel elvárt.

Fontos, hogy minden feladatnál szakszerűen, a tudományos kritériumoknak megfelelően szíveskedjenek feltüntetni a hivatkozásokat.

Az irodalmak szíves áttekintése, feldolgozása „ajánlott”, a feladatok elvégzéséhez további „láncszem”-hivatkozásokat, jegyzeteket kereshetnek.

A munkákat (a fentebb leírt 3 feladatot) - a konzultáción egyeztetett határidő betartásával - a Moodle-felületére szükséges feltölteni.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Irodalom

Arató Ferenc: Együtt-tanulók kézikönyve. Bevezetés a kooperatív tanulásszervezés rejtelmeibe. Bp., Educatio, 2008.

Balogh László (Szerk.): Tehetség és iskola. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1999.

Balogh László: A tehetséges tanulók esélye: integráció és differenciálás együttesen. Alkalmazott pszichológia, 2006/2.

Balogh Tibor-Duró Zsuzsa: A tehetség-orientált speciális képzés-fejlesztés aktuális pedagógiai problémái. Szeged, Bába, 2004.

Bábosik István (Szerk.): Az iskola korszerű funkciói. Budapest, OKKER, 2008.

Birta-Székely Noémi: A hatékony iskolai tanulás-tanítás feltételei. Magiszter, 2006. 2. 15-27.

Csermely Péter: Hol kell vigyázni a hazai tehetséggondozásra? Tanító, 2011/8. 8-10.

Csermely Péter: Mikor értékes valaki, ha fiatal... Eszmefuttatás a magyar jövő építéséhez szükséges készségektől néhány eleméről. Fordulópont, 2011/1. 21-23.

D. Kenedli Eszter: Stratégia és módszer. A tanulás eredményességét befolyásoló tényezők. Tanító, 2013. 10. 13-15.

Duró Zsuzsa: Tehetség mentálhigiéne. Tanítás-tanulás. 2014/5. 6-7.

Duró Zsuzsa: A tehetségfejlesztés módszertani alternatívái. Tanítás-tanulás. 1. rész: 2004/9. 21-23., 2. rész: 2004/10. 16-19.

Duró Zsuzsa: Miért sakkozunk az iskolában? Új Köznevelés, 2013/2. 28-29.

Duró Zsuzsa: Tanulási gondokkal küzdő tehetségesek problematikája és fejlesztésük lehetőségei. Fejlesztő pedagógia, 2011/5-6. 98-100.

Duró Zsuzsa: Jövőre orientált tanítás. A futurisztika. Tanítás-tanulás, 2010/7. 6-7.

Duró Zsuzsa: A sakkoktatás hatásainak pedagógiai-pszichológiai vizsgálata. Fejlesztő pedagógia, 2007/3-4. 100-111.

Gyenei Melinda: Iskolai tanulási-tanítási képességek fejlesztése. Budapest, ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Tanárképzés-, és Továbbképzési Központ, 2007.

Good Thomas L.: Nyissunk be a tanterembe! Alapvető szakirodalom az osztályteremben zajló folyamatok megértéséhez. Bp., Educatio, 2008.

Gyarmathy Éva: Társas, vezetői tehetségek. ÚPSZ, 2003/1. 74-83.

- Gyenei Melinda: Tanulási zavarok korrekciója a tanórákon. ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Tanárképzési és Továbbképzési Központ, Bp., 1993. 2004.
- Horányi Katalin: Tanuljunk tanulni. Bp., Magyar Könyvklub, 2002.
- Kónyáné Farkas Hedvig: Készségfejlesztés a cselekvéses tanulási folyamatban. Módszertani Közlemények, 2009/5. 208-217.
- Lappints Árpád: Tanuláspedagógia. A tanulás tanításának alapjai. Pécs, Comenius Bt., 2002.
- Ledi Éva: Tanulástanítás? Élvezetes tanulás. Bp., Dinasztia Tankönyvk., 2007.
- Metzig, Werner: Tanuljunk meg tanulni! A tanulási stratégiák hatékony alkalmazásának módszerei. Bp., Medicina, 2003.
- Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan. Tanácsok, módszerek, gyakorlatok a tanulási képességek fejlesztéséhez 10 éves kortól. Bp., Metódus-Tan BT., 2005.
- Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról. Tanulási képességet fejlesztő tréning 12-16 éveseknek. Bp., Alternatív K. G. A., 1994.
- Pásku Judit: A tehetség értelmezései a nemzetközi és hazai szakirodalomban. Fordulópont, 2011/1. 53-64.
- Podmaniczkiné Papp Zsuzsanna: A tehetség felismerése, kiválasztása, fejlesztése. Csengőszó, 2010/2. 25-31.
- Sáska Géza: Tehetség-felfogások. Adalékok a természetelvű pedagógiák esztörténetéhez. Iskolakultúra, 2005/10. 127-136.
- Sztanáné Babits Edit: Tanulmányok a képességfejlesztés témaköréből. Baja, Eötvös J. Fősíkola, 2002.
- Tánczos Judit: Eredményes tanulási technikák. Debrecen, Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2011.
- Thomas L. Good- Jere E. Brophy: Nyissunk be a tanterembe! Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Bp., 2008. 1-3. kötet
- Zillmann, Charlotte: Iskolai kudarcok. Rosszul tanuló tehetséges gyermekek. Akkord, 2002.

Zsoldos Márta: Gyengén tanuló kisiskolások családi és iskolai megítélése. Egy empirikus kutatás tapasztalatai. Bp., Akadémiai Kiadó, 2003.

Hallgatói feldolgozáshoz, prezentációhoz:

Christian Grüning: Az eredményes tanulás titka. Partvonal Könyvkiadó, 2011.

Gáll Istvánné: Egy alulteljesítő tehetséges gyermek portréja. Fejlesztő Pedagógia, 2008/5. 24-39.

Gyarmathy Éva: A digitális kor és a sajátos nevelési igényű tehetség. Fordulópont, 2011/1. 79-88.

Horváth Miklós: Nyitott tanulási formák alkalmazása a tanulási és kommunikációs képességek, valamint szociális kompetencia fejlesztése területén, tanulásban akadályozott gyermekeknél. Gyógypedagógiai Szemle, 2005/2. 121-128.

Horváthné Zilahy Ágnes: Hatékony tanulás. ÚPSZ, 2004/12. 95-104.

Jeff Degraff, Staney Degraff: A kreatív gondolkodás eszköztára.

Pallas Athéné Könyvkiadó Kft., 2020.

Lékáné Szalóky Anett: Játék a tanulás. Oroszlány Péter tanulásmódszertanának megalapozása óvodáskorban. Módszertani Közlemények, 2013/3. 9-15.

Kropfné Knipp Mária: Az önálló tanulás alapkészségeinek fejlesztése. Tanító, 2008/5. 8-9.

Kórosi Kálmánné: Tanulási képességek fejlesztése első osztályban. Tanítás-tanulás. 2004/7. 16-19.

Kórosi Kálmánné: Tanulási képességek fejlesztése. Koncentráció. Tanítás-tanulás. 2003/2. 25-37.

Mező Ferenc: Tehetséges? Lehetséges? Fordulópont, 2011/1. 5-10.

Ménes András: Östehetségről, kreativitásról, életútról. Humánpolitikai Szemle, 2013/9-10. 37-41.

Mihály Ildikó (Összeáll.): Különleges tehetségű gyerekek, megoldhatatlan iskolai problémák? ÚPSZ, 2004/4-5. SZ. 144-149.

Molnár Éva: A tanulás értelmezése a 21. században. Iskolakultúra, 2010/11. 3-16.

Némethné Dávid Irén: Siker, tehetség, boldogulás. Tanító, 2009/2. 22-23.

Pfister Éva: A tanulási környezet pedagógiai fejlesztése. Pedagógusképzés, 2004/1. 69-87.

Schuster Martin: Vizsgadrukk. A vizsgára történő felkészülés legeredményesebb módszerei. Bp., Medicina, 2005.

Senett, Richard: A tehetség és a feleslegesség réme. Regio, 2008/1. 3-29.

Sinkó István: A gondozott és gondozatlan tehetség. ÚPSZ, 2009/5-6. 112-118.

Szتانáné Babits Edit (Szerk.): Tanulmányok a képességfejlesztés témaköréből. Eötvös József Főiskola, Baja, 2002.
Tóth Borbála: A „Tanulási klinika-modell” kísérleti működésének nevelési tapasztalatai. Gyógypedagógiai Szemle, 2003/2. 116-134.

Urbánné Deres Judit: Tanulási képességek fejlesztése. Fejlesztő pedagógia. 2008/1. 54-56.

Weyhreter, Helmut: A koncentrációs képességek fejlesztése. Saxum Könyvkiadó, Budapest, 2015.

Dr. Gróz Andrea

Egyetemi docens

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL